

Utlåtande 2010:138 RVI (Dnr 303-1997/2009)

Ekoism framför egoism - köp tillbaka Fortum?

Motion (2009:39) av Karin Wanngård (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2009:39) av Karin Wanngård (S) om ”Ekoism framför egoism – köp tillbaka Fortum?” anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

I en motion (2009:39) föreslår Karin Wanngård (S) att kommunfullmäktige beslutar att utreda frågan om att Stockholms kommun ska starta ett energibolag i syfte att utveckla miljövänliga energialternativ.

Vidare föreslås att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms kommun ska pröva om ett återköp av Fortum skulle bidra till möjligheten att nå stadens miljömål, samt gynna konsumenterna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB för yttrande.

Stadsledningskontoret anser i likhet med motionären att arbetet med att utveckla miljövänliga energialternativ är av största vikt.

Kontoret poängterar att Fortum Värmes vision fram till år 2030 är att kundernas efterfrågan, samhällets styrsystem och Fortum Värmes satsningar sammantaget ska leda till en hållbar värmeförsörjning som är resurs- och klimatneutral.

Stadsledningskontoret anser vidare att produktion och distribution av el, värme, gas och kyla ska hanteras av marknadens aktörer. Kontoret bedömer att ett återköp av Fortums andel i Fortum Värme i nuläget inte är ett realistiskt alternativ.

Miljö- och hälsoskydds nämnden anför att Fortum Värme under en lång tid har arbetat med att minska andelen fossila bränslen i sin energiproduktion. Idag står andelen fossila bränslen för knappt 20 procent och målet är att andelen fossila bränslen i energiproduktionen ska vara ca 7 procent år 2016. Nämnden ifrågasätter därutöver hur ett förslaget återköp skulle finansieras, då priset kan tänkas hamna runt 15 miljarder kronor.

Bromma stadsdelsnämnd avstår från att yttra sig med motiveringen att motionen berör frågor som ligger utanför stadsdelsnämndens kompetensområde.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd påpekar att stadens förvaltningar och bolag kan vid upphandling ställa krav på miljömärkt producerad energi. Det är även viktigt att stadens fastighetsägande bolag arbetar med energieffektiviseringar.

Nämnden anser slutligen att det kan vara av intresse för miljöarbetet att frågan utreds hur staden bäst kan bidra till att miljövänliga energialternativ utvecklas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anför att de saknar kompetens att bedöma om förutsättningarna för stadens fortsatta miljöarbete eller energikundernas ekonomi förbättras av att staden äger ett energibolag.

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB framhåller att på Fortum pågår ett intensivt arbete som ska föra verksamheten mot hållbarhetsvisionen. Så tidigt som 2015 kan den, redan idag, låga användningen av fossila bränslen ha halverats jämfört med dagsläget. Det kommer att bidra till att Stockholms stads ambitiösa klimatpolitiska målsättning uppnås. Koncernledningen anser vidare att produktion och distribution av el, värme, gas och kyla ska hanteras av marknadens aktörer och påpekar att ett återköp av Fortum Värme kräver en investering som uppgår till lägst 15 mdkr. Dessutom ger avtalet mellan Fortum och staden ingen möjlighet till återköp förrän avtalet upphör i december 2015. Ledningen avstyrker slutligen motionens förslag och föreslår istället att en fortsatt vidareutveckling, i syfte att nå stadens miljömål, sker inom stadens hälftenägda Fortum Värme.

Mina synpunkter

Motionen föreslår att staden för att driva utvecklingen av energiomställningen ska köpa tillbaka Fortum Värme, alternativt starta ett eget energibolag.

Jag delar i allt väsentligt synpunkterna från stadens remissinstanser och särskilt från stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stockholms stad har minskat växthusgasutsläppen från cirka 5,3 ton CO₂ekv per stockholmare år 1990 till cirka 3,4 ton CO₂ekv per stockholmare idag. Koldioxidutsläppen har minskat samtidigt som staden har vuxit. Denna utveckling har främst varit möjlig på grund av omställningen av fjärrvämeproduktionen från fossilbaserade bränslen till förnyelsebara, samt utbyggnaden av fjärrvärmenätet. Till 2015 har stadshusmajoriteten satt upp ett mål om att CO₂-utsläppen ska vara max 3 ton per stockholmare. I takt med detta bedrivs ett omställningsarbete på Fortum Värme med målet att bli fossilbränslefria. Fortum Värmes *vision* fram till år 2030 är att kundernas efterfrågan, samhällets styrsystem och Fortum Värmes satsningar sammantaget ska leda till en hållbar värmeförsörjning som är resurs- och klimatneutral.

Resursneutral innebär att all värme ska utvinnas i första hand ur energi som annars går till spillo och i andra hand ur hållbara uttag av förnybar energi.

Klimatneutral innebär att klimatpåverkan ska minimeras, i första hand genom utbyte till klimatneutrala bränslen, återstående utsläpp neutraliseras. Redan 2015 kan den låga användningen av fossila bränslen ha halverats jämfört med idag. Detta är ett ambitiöst mål som kräver stora resurser. Konvertering av ett kraftvärmeverk innebär inte att endast börja elda med andra bränslen utan i detta fall handlar det om en successiv ombyggnad av hela kolkraftvärmeverket.

Att köpa tillbaka Fortum Värme skulle vid en optimistisk beräkning kosta minst 15 miljarder. Jag ställer mig frågande till hur motionären har tänkt finansiera sitt förslag. Har motionären tänkt att belasta skattebetalarna med denna kostnad? Detta skulle i så fall rimligen få allvarliga konsekvenser för både välfärd och angelägna satsningar på miljöåtgärder. För det fall motionären tänker avhålla sig från att använda skattemedel och lån för att finansiera köpet måste detta istället läggas på fjärrvärmekunderna själva. Till återköpskostnaden ska även fogas de miljardkostnader för en forcerad snabbavveckling av Fortum Värmes sista kolanvändning som oppositionen vill genomföra.

Jag delar motionens intentioner om att framtida energilösningar måste uppmuntras. Men stadens roll i detta ska inte vara att äga och driva energibolag. Vi kan istället exempelvis göra som i Norra Djurgårdsstaden där de ambi-

tiösa energimålen sporrat utvecklingen av ett forskningsprojekt för smarta el-nät och där plushus som producerar egen energi och säljer överskottet till nätet planeras. Genom att på detta sätt gå före och ställa krav kan vi både driva innovation, skapa viktiga referenser som kan användas i marknadsföringen för export av svensk miljöteknik och bygga en hållbar stadsdel för framtiden.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2009:39) av Karin Wanngård (S)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Tomas Rudin* (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

1. Stockholms stad bör vara en ansvarsfull ägare och inte utnyttja sin monopolställning på ett sätt som ekonomiskt missgynnar fjärrvärmekonsumenterna.
2. Stockholms stad bör genom sitt ägande i Fortum Värme verka för en snabb utfasning av fossila bränslen, särskilt utav kol.
3. Vidta nödvändiga förberedelser för att antingen nyttja optionen år 2015 och köpa 40,1 % av aktierna i Fortum Värme alternativt förhandla fram ett nytt avtal som garanterar stadens inflytande och avkastning samt en ny optionsrätt till år 2020.
4. Därutöver anför följande.

Fjärrvärmens utgör en stor och viktig del av värmeförsörjningen i Stockholm. Samtidigt har fjärrvärmens flera positiv effekter. Trots höga initiala kostnader så är fjärrvärme ett långsiktigt billigt sätt att leverera värme. På grund av de höga investeringskostnaderna och på grund av nätens slutna natur uppstår normalt ett lokalt monopol för fjärrvärmelieferantörerna. Enligt ekonomisk teori medför monopol negativa konsekvenser för konsumenterna. Leverantörerna i ett slutet fjärrvärmesystem har i praktiken möjlighet att själva sätta priset utan konkurrens från andra fjärrvärmelieferantörer. Detta innebär i slutändan relativt sätt högre priser för konsumenten. I Stockholms län har också fjärrvärmepiserna stigit med 60 % de senaste 10 åren. Stockholms län har nu bland de högsta fjärrvärmepiserna i landet.

Detta framstår som särskilt underligt eftersom kostnaderna för ett fjärrvärmesystem blir lägre ju kortare avstånden är och ju mer tätbebyggt området är. Men andra ord borde fjärrvärme i Stockholm vara billigt. Stockholm stad som idag är delägare i Fortum Värme bör vara en ansvarsfull ägare och inte utnyttja sin monopolställning på ett sätt som missgynnar fjärrvärmekonsumenterna.

Fjärrvärmesystem har en flexibilitet som är viktigt att tillvarata. Värmen som produceras i värmeverk kan komma från en rad olika källor. Värmeverkens miljökonsekvenser utgörs alltså huvudsakligen genom val av energikälla. Enligt Fortum Värme senaste årsrapport över vilka energiråvaror som används vid fjärrvärmeproduktion så utgörs 15,2 % av fossila bränslen. Den största delen, 11,8 % utgörs utav kol, därefter kommer fossilolja som utgör 3,1 % och slutligen stadsgas med 0,3 %. Bland dessa bidrar särskilt kolet till stora koldioxidutsläpp. Bränslet kol har ett relativt lågt energiinnehåll men har ett volyminnehåll om minst 70 % kolatomer. Vid förbränning bildar dessa kolatomer koldioxid som ju bidrar till växthuseffekten och därmed till jordens uppvärmning. Men samtidigt är kol ett billigt bränsle. Ur ett strikt företagsekonomiskt perspektiv, utan hänsyn tagna till de negativa externa effekterna som koldioxidutsläppen innebär, bör användningen av kol öka kraftigt. Fortum Värme bör dock inte ha ett strikt företagsekonomiskt perspektiv. Stadens ägande bör användas för att även ta hänsyn till miljö- och klimatpåverkan.

2009 var Fortum Värme direkta utsläpp av koldioxid från fossila bränslen per levererad KW/H fjärrvärme högre än både 2008 och 2007. Borgarrådets fagra ord om minskade fossila utsläpp bör alltså tas med en nypa salt. Vad miljön behöver är inte fagra ord utan handling.

Borgarrådets ekonomiska analys har allvariga brister. Det är korrekt att Fortums värde uppskattas till c:a 30 miljarder kronor men affärsmässiga investeringar ger också en avkastning. Om priset på bolaget sätts till ett korrekt marknadspris så ska den långsiktiga avkastningen inklusive riskpremien motsvara investeringskostnaden.

Till saken hör att staden äger en option som ger rätten att år 2015 (och därefter var femte år) köpa 40,1 % av aktierna i bolaget för den ringa kostnaden av 0,8 miljoner kronor. Det vill säga c:a 12 miljarder kronor under marknadspriset. Staden ska givetvis för eller senare utnyttja denna rätt. I det fall staden väljer att skjuta köpet på till år 2020 måste stadens inflytande över bolaget säkerställas genom avtal.

Stadens ägande i Fortum Värme ska kvarstå och staden ska nyttja sitt inflytande för att dels garantera rimliga kostnader för bolagets kunder dels för att bedriva verksamheten i en mer miljövänlig riktning än vad som annars hade varit fallet.

Reservation anfördes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att delvis bifalla motionen samt därutöver anföra följande.

Miljöpartiet anser att det var fel att sälja stadens energibolag. Vi motsatte oss bildandet av Birka Energi AB och anser kommunen skulle ha behållit rådigheten. Staden ska som delägare i Fortum Värme driva på utvecklingen av lokal produktion från förnybara energikällor av biogas, sol- och vindenergi. Vi vill ge Fortum Värme Holding i uppdrag att ta fram en utfasningsplan för kolanvändningen under år 2011 samt ha målsättningen att starta det biobränsleeldade kraftvärmeverket under mandatperioden

(2010-2014). Det är viktigt att staden behåller infrastrukturen för fjärrvärme och arbetar för att öppna fjärrvärmenäten för tredjepartstillträde som tillåter kunderna att välja mellan olika leverantörer av fjärrvärme.

Staden ska verka för rimlig prissättning på fjärrvärme i Stockholm. Konkurrensverket har just avslutat en granskning av Fortum om ifrågasatt missbruk av dominerande ställning – överprissättning avseende fjärrvärme.

Avtalet mellan staden och Fortum löper ut i december 2015. Det är möjligt att säga upp avtalet ett år dessförinnan och betala ca 800 000 kr för att gå upp i 50 % ägarandel. Denna möjlighet bör övervägas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2009:39) av Karin Wanngård (S) om ”Ekoism framför egoism – köp tillbaka Fortum?” anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i detta utlåtande.

Stockholm den 1 december 2010

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Per Ankersjö

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Tomas Rudin* (S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* och *Per Bolund* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Bifalla motionen
2. Därefter anföra följande

När Fortum Värme såldes minskade stadens möjlighet att garantera stockholmarna en värmeförsörjning på miljömässig och resurseffektiv grund. Den möjligheten måste återtas och Fortum köpas tillbaka när tillfälle ges. Staden bör även se över möjlighe-

terna att starta ett nytt kommunalt energibolag för att garantera stockholmarna en långsiktig och hållbar energiförsörjning. Det nya energibolaget ska i ett första steg fokusera på biogas men även utreda andra typer av energi- och värmeframställning. Bergvärme kombinerat med vindkraft och fjärrkyla skulle exempelvis vara intressant för många av stadens byggnader. Solceller på stadens byggnader är en annan möjlighet.

ÄRENDET

I en motion (2009:39) föreslår Karin Wanngård (S) att kommunfullmäktige beslutar att utreda frågan om att Stockholms kommun ska starta ett energibolag i syfte att utveckla miljövänliga energialternativ.

Vidare föreslås att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms kommun ska pröva om ett återköp av Fortum skulle bidra till möjligheten att nå stadens miljömål, samt gynna konsumenterna.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB för yttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige beslutade 1998 att godkänna en överenskommelse mellan Stockholm Stadshus AB och IVO Energi AB, (sedermera Fortum) om ett samgående mellan Stockholm Energi AB och Gullspång Kraft AB. Stadens syfte med affären var bland annat att öka Stockholms Energi AB:s möjligheter att klara konkurrensen på en avreglerad marknad samt att genom samgåendet skapa ett långsiktigt samarbete där synergieffekter kan tas tillvara fullt ut av de båda ägarna.

Som ett led i att garantera stockholmarna ett långsiktigt och stort inflytande över infrastrukturen och produktionen av värme, kyla och gas tecknades i juni 1998 en politisk överenskommelse mellan socialdemokraterna, moderaterna, vänsterpartiet och folkpartiet. Överenskommelsen innebar att partierna gemensamt eller var och en för sig ska tillse att staden upprätthåller ett femtioprocentigt inflytande i Birka Energi:s dotterbolag "Värme". Överenskommelsen gäller till avtalets upphörande, d. v. s. till och med 31 december 2015.

I december 2001 beslutade kommunfullmäktige att godkänna en överlåtelse av stadens femtioprocentiga andel av aktierna i Birka Energi AB till Fortum för 14,5 mdkr. I uppgörelsen med Fortum behöll Stockholm stad sitt femtioprocentiga ägande i dotterbolaget, "Birka Värme" (sedermera AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad) i enlighet med den politiska överenskommelsen.

Formerna för samarbetet mellan staden och Fortum regleras i ett konsortialavtal. Av konsortialavtalet framgår att parterna är överens om att bolaget skall bedrivas af-

färmsässigt och på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella mål och andra mål. Samarbetet ska vila på affärsplaner om 3-5 år, vilka löpande ska anpassas till marknadens förändringar. Verksamheten ska vara inriktad på en *stark miljöprofil*.

Vidare var parterna överens om att Fortum Värme samägt med Stockholm stad (Fortum Värme) ska konsolideras finansiellt och skattemässigt i Fortumkoncernen samt att Fortum ensamt ska lämna ytterligare finansiering som kan behövas för att Fortum Värme ska kunna driva sin verksamhet enligt gällande affärsplaner och styrelsens beslut.

Aktierna i Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad ägs enligt följande:

<u>Ägare</u>	<u>Andel aktier/andel</u>	<u>Andel röster</u>
Fortum	-Stamaktier/90,1%	50,1 %
Staden	<u>Preferensaktier/9,9%</u>	<u>49,9 %</u>
Summa	100%	100%

Därutöver innehar Staden teckningsoptioner vilka, berättigar till teckning av det antal stamaktier i Fortum Värme som krävs för att Staden ska erhålla 50 % av kapital och röster. Optionsrätten ger möjlighet att i december 2015 utnyttja optionerna i samband med att konsortialavtalet upphör. Om avtalet inte sägs upp av någon part förlängs avtalet i 5 år.

Stadsledningskontoret anser i likhet med motionären att arbetet med utveckla miljövänliga energialternativ är av största vikt.

Stadsledningskontoret vill poängtera att Fortum Värmes **vision** fram till år 2030 är att kundernas efterfrågan, samhällets styrsystem och Fortum Värmes satsningar sammantaget ska leda till en hållbar värmeförsörjning som är:

resursneutral

där all värme ska utvinnas i första hand ur energi som annars går till spillo och i andra hand ur hållbara uttag av förnybar energi

klimatneutral

där klimatpåverkan ska minimeras i första hand genom utbyte till klimatneutrala bränslen, återstående utsläpp neutraliseras

Inom Fortum Värme har ett intensivt arbete startats som ska föra verksamheten mot visionen. Redan år 2015 kan den redan idag låga användningen av fossila bränslen ha halverats jämfört med idag, något som kommer att bidra till Stockholm stads ambitiösa klimatiskapolutisiska målsättning uppnås.

För att verksamheten ska styras mot denna vision har Fortum Värme i sina utvecklingsplaner i första hand satt in åtgärder i de egna produktionsanläggningarna för att uppnå en klimatneutral produktion senast år 2030. I Fortum Värmes planer ingår vidare uppföra en ny avfalls- och biobränsle driven anläggning i Brista, där en ansökan om miljötillstånd lämnats in. Vidare kommer en ansökan om en ny eller modifierad anläggning för kraftvärme med biobränslen och returbränslen i Hässelby att inges i början av år 2010.

Stadsledningskontoret anser att produktion och distribution av el, värme, gas och kyla ska hanteras av marknadens aktörer. Stadsledningskontoret bedömer att ett återköp av Fortums andel i Fortum Värme i nuläget inte är ett realistiskt alternativ. Vid en

värdering av Fortum Värme som gjordes för några år sedan värderades bolaget till ca 30 mdkr. Värdet av bolaget idag torde överskrida denna värdering. Ett återköp av Fortum Värme kräver således en investering som uppgår till lägst 15 mdkr. Dessutom ger avtalet mellan Fortum och staden ingen möjlighet till återköp förrän avtalet upphör i december 2015.

Stadsledningskontoret avstyrker sålunda såväl förslaget om att pröva ett återköp av Fortum Värme samt att utreda frågan om att Stockholm kommun ska starta ett energibolag i syfte att utveckla miljövänliga alternativ. Stadsledningskontoret föreslår istället att vidareutveckling, i syfte att nå staden miljömål, sker inom stadens hälftenägda Fortum Värme.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 mars 2010 följande

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker motionen, samt anför därutöver följande:

Oppositionen föreslår i sin motion att Staden ska köpa tillbaka Fortum. Det är Fortum Värme som avses, vilket gör att frågan var i sin budget som oppositionen har de nödvändiga ca 15 miljarderna som ett återköp skulle kräva?

Kommunfullmäktige avslog i kommunfullmäktige för bara några månader sedan en motion om att staden skulle starta ett energibolag, och det är tydligt att oppositionen inte kan samordna sina åsikter.

Om det är så att oppositionen tänker avhålla sig från att använda skattemedel och lån för att finansiera köpet måste de ta det från fjärrvärmekunderna själva. Att 15 miljarder i kostnader ska fördelas på de närmare 8 000 kunderna, varav 1 676 privathushåll i villaområden, känns för oss som en ohemul pålaga.

Oppositionen framställer frågan om hanteringen av Fortum Värme som om det skulle bli billigare och bättre för Stockholmsborna om Staden ägde bolaget. Ett återköp skulle som sagt kosta minst 15 miljarder. Till detta ska fogas de miljardkostnader för en forcerad snabbavveckling av Fortum Värmes sista kolanvändning som oppositionen vill genomföra.

Är det någon som tror att fjärrvärmens faktiskt blir billigare av allt detta?

Reservation anfördes av vice ordföranden Åsa Romson (MP), Karin Wanngård m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Christian Carlsson (KD) instämmer i Ulla Hamiltons m.fl. (M) och Karin Karlsbros (FP) förslag till beslut.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Fortum Värme har under en lång tid arbetat med att minska andelen fossila bränslen i sin energiproduktion. Idag står andelen fossila bränslen för knappt 20%. Bolaget har nyligen presenterat en plan för att ytterligare minska användningen av fossila bränslen. Målet är att andelen fossila bränslen i energiproduktionen ska vara ca 7% år 2016.

Förvaltningen anser att det är mycket viktigt att energiproduktionen i Stockholm sker på ett hållbart sätt, oavsett ägarförhållanden. Det ligger dock utanför förvaltningens kompetens att ta ställning till de ekonomiska aspekter som ett återköp av Fortum skulle innebära. Förvaltningen avstår därför från ett eget ställningstagande till frågan om att staden ska starta ett eget energibolag eller utnyttja återköpsklausulen i avtalet med Fortum.

Förvaltningen vill dock särskilt framhålla att det bolag som i framtiden kommer att producera energi i Stockholm bör:

- Bidra till att utveckla produktion av energi från fler förnybara energikällor än idag, framför allt från sol och vind.
- Inom en nära framtid fasa ut användning av de kvarvarande fossila bränslena.
- Fortsätta att bygga ut fjärrvärme- och fjärrkylförsörjningen samt att öka anslutningsgraden i nuvarande system.
- Möjliggöra leveranser av överskottsvärme till fjärrvärmenätet från andra aktörer än energiproduktionsbolaget.

Staden har genom sitt delägarskap möjlighet att verka för att ovanstående åtgärder genomförs. Vid ett eventuellt återköp av Fortum, där staden blir majoritetsägare i bolaget, skulle staden själv kunna besluta om att genomföra ovanstående åtgärder.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2010 följande

Nämnden avstår från att yttra sig.

Bromma stadsdelsförvaltnings odaterade tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Motionen berör frågor som ligger utanför stadsdelsförvaltningens kompetensområde. Förvaltningen har därför inga synpunkter på förslaget och föreslår därför att nämnden avstår från att yttra sig.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2010 följande

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och översänder tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är viktigt att miljövänliga energialternativ utvecklas och att staden har en viktig roll i det arbetet. Stadens förvaltningar och bolag köper stora mängder energi och kan i de upphandlingar som görs av energi ställa krav på att den är miljövänlig. Stadens fastighetsägande bolag har dessutom en viktig roll genom att arbeta för att minska förbrukningen av energi i deras fastigheter. Det är också viktigt att det ges incitament för konvertering till miljövänligare uppvärmning av stadens fastigheter. Ett exempel på detta är av SISAB ägda förskolor som är eluppvärmda.

Förvaltningen anser dock att det kan vara av intresse för miljöarbetet att frågan utreds hur staden bäst kan bidra till att miljövänliga energialternativ utvecklas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2010 följande

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Axel Sandin (MP), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen försöker på alla lämpliga sätt att bidra till en så låg miljöbelastning som möjligt, bl.a. genom att minska energianvändningen. Låg energianvändning gynnar både miljö och ekonomi. Förvaltningen har dock inte kompetens att bedöma om förutsättningarna för stadens fortsatta miljöarbete eller energikundernas ekonomi förbättras av att staden äger ett energibolag.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen anser i likhet med motionären att arbetet med utveckla miljövänliga energialternativ är av största vikt.

Koncernledningen vill poängtera att Fortum Värmes *vision* fram till år 2030 är att kundernas efterfrågan, samhällets styrsystem och Fortum Värmes satsningar sammantaget ska leda till en hållbar värmeförsörjning som är:

resursneutral

där all värme ska utvinnas i första hand ur energi som annars går till spillo och i andra hand ur hållbara uttag av förnybar energi

klimatneutral

där klimatpåverkan ska minimeras i första hand genom utbyte till klimatneutrala bränslen, återstående utsläpp neutraliseras

Inom Fortum Värme har ett intensivt arbete startats som ska föra verksamheten mot visionen. Redan år 2015 kan den, redan idag, låga användningen av fossila bränslen ha halverats jämfört med idag, något som kommer att bidra till Stockholm stads ambitiösa klimatiskapopolitiska målsättning uppnås.

För föra verksamheten mot denna vision har Fortum Värme i sina utvecklingsplaner, i första hand, satt in åtgärder i de egna produktionsanläggningarna för att uppnå en klimatneutral produktion senast år 2030. I Fortum Värmes planer ingår vidare att uppföra en ny avfalls- och biobränsle driven anläggning i Brista, där en ansökan om miljötillstånd lämnats in. Vidare kommer en ansökan om en ny eller modifierad anläggning

för kraftvärme med bibränslen och returbränslen i Hässelby att inges i början av år 2010.

Koncernledningen anser att produktion och distribution av el, värme, gas och kyla ska hanteras av marknadens aktörer. Koncernledningen bedömer att ett återköp av Fortums andel i Fortum Värme i nuläget inte är ett realistiskt alternativ. Vid en värdering av Fortum Värme som gjordes för några år sedan värderades bolaget till ca 30 mdkr. Värdet av bolaget idag torde överskrida denna värdering. Ett återköp av Fortum Värme kräver således en investering som uppgår till lägst 15 mdkr. Dessutom ger avtalet mellan Fortum och staden ingen möjlighet till återköp förrän avtalet upphör i december 2015.

Koncernledningen avstyrker sålunda såväl förslaget om att pröva ett återköp av Fortum Värme samt att utreda frågan om att Stockholm kommun ska starta ett energibolag i syfte att utveckla miljövänliga alternativ. Koncernledningen föreslår istället att en fortsatt vidareutveckling, i syfte att nå staden miljömål, sker inom stadens hälftenägda Fortum Värme.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Åsa Romson (MP), Karin Wanngård m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) enligt följande.

att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Axel Sandin (MP) enligt följande.

att nämnden ska bifalla motionen i sin helhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2009:39

2009:39

Motion av Karin Wanngård (s) om ekoism framför egoism - köp tillbaka Fortum?

Dnr 303-1997/2009

Socialdemokraterna vill att Stockholm ska gå i täten för en ekologiskt hållbar utveckling. Det är dags för nästa språng av kunskap, kreativitet och sysselsättning. Den täta och pulserande storstaden har bra förutsättningar att vara miljövänlig. Eftersom vi bor många på en liten yta kan vi lätt hitta smarta lösningar där vi minskar miljöbelastningen och samtidigt utveckla vår gemensamma miljö. Om vi ligger i framkant kan vi dessutom vända utmaningen till en fördel för den teknikintensiva och kunskapsintensiva Stockholmsregionen. Vi kan också hjälpa resten av världen att ställa om till framtidens teknik och livsstil.

För att uppnå dessa vackra mål krävs politisk vilja. Att våga genomföra kollektiv ekoism istället för individuell egoism. På miljöområdet krävs det att vi tillsammans finner nya vägar att gå.

En klok hushållning med jordens resurser är en förutsättning för mänsklighetens framtid. Så som vi lever idag kommer inte jorden att överleva. Det finns två vägar att gå. Antingen dra i handbromsen och försöka förändra varje individs beteende, eller suga ut det gottaste ur påsen och slänga jordklotet på soppippen. Socialdemokraterna väljer den första vägen, vi tror på att jorden med dess befolkning har resurser att överleva, och det är endast vi människor som kan vända den nedåtgående spiralen.

När staden ska utveckla ekologiskt hållbara energikällor finns en brist i den allt för marknadsliberala energimarknaden. Med pengar som främsta styrmedel och aktieägare med stora avkastningskrav behövs ett energibolag som istället går miljöns vägar till mötes. Stockholm skulle kunna utveckla ett bolag från början men eftersom det snart finns en möjlighet att köpa tillbaka Fortum vore det den effektivaste lösningen.

Med hänvisning av ovanstående föreslår jag kommunfullmäktige besluta att

1. utreda frågan om att Stockholms kommun ska starta ett energibolag i syfte att utveckla miljövänliga energialternativ
2. Stockholms kommun prövar om ett återköp skulle bidra till möjligheten att nå stadens miljömål, samt gynna konsumenterna.

Stockholm den 28 september 2009

Karin Wanngård